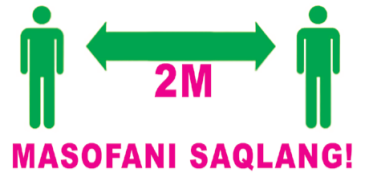

Biz ustozni otaday ulug' deb bilgan, doimo ardoqlagan ma'rifatparvar xalqning vakillarimiz.
Shavkat MIRZIYOYEV

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N: 45 (67314)
2020-yil 9-noyabr

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN-2010-6092

Yorqin ranglarda bolalik mehri

Abbos To'rayev, Respublika musiqa va tasviriy san'atga ixtisoslashtirilgan maktab-internatining yosh, umidli o'quvchisi. Bir qancha tanlovlar g'olibi. Bu haqda gazetamizning keyingi sonlarida batafsil tanishasiz.

USHBU SONDA:

2-bet

8-bet

USTOZ USTOZIDAN DUO OLDI

«JIDDIY BOLALAR» OCHIQQHASIGA GAPLASHADI

UCHINCHI RENESSANS POYDEVORI

Bugungi kunda davlatimizda olib borilayotgan keng islohotlar zamirida inson manfaatlari, xalqimizning farovon hayoti, taqdiri yotadi. Yurtboshimiz tomonidan «Mamlakatimiz ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirish, ilm-fan sohasi rivojini jadallashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» Farmon loyihasi muhokamasi, sohadagi dolzarb vazifalarga bag'ishlab o'tkazilgan yig'ilish ta'lim sohasiga ko'rsatilayotgan yuksak e'tiborning yana bir ko'rinishidir. Mazkur Farmonni tahlil qilar ekanman, Uchinchi Renessans davri poydevorini qurishni boshlayotganimizni chuqur anglab yetdim. Binobarin, binoning poydevori qancha mustahkam bo'lsa, u shuncha uzoq muddatga xizmat qiladi. Farmon zamiriga ta'lim muassasalarining muqaddas dargoh ekanligi, muallimning mavqeini

oshirish, ular uchun munosib mehnat sharoitlarini yaratish yosh avlodning kelajagi kafolati ekanligi singdirilgan.

«Yangi O'zbekiston maktab ostonasidan boshlanadi», deyiladi Farmonda. Darhaqiqat, maktab Yangi Uyg'onish davrining ostonasi bo'lishi, shubhasiz. Shunday ekan, biz ustoz-pedagoglar Farmonda belgilangan vazifalar mohiyatini chuqur anglab, zimmamizdagi mas'uliyatni teran his qilgan holda o'z vazifamizni bajarishimiz kerak. Zero, Yangi Uyg'onish davrining poydevorini mustahkam qurish O'zbekiston kelajagining porloq bo'lishi uchun muhim kafolatdir!

Muhayyo MO'MINOVA,
Buxoro viloyati, Romitan tumani
«Barkamol avlod» bolalar maktabi
direktori

USTOZ USTOZIDAN DUO OLDI

Gullar shahri – so'lim Namanganda bir dugonam bor. Har gal Toshkentga kelganida diyorlashamiz, maktab, o'quvchilarning ta'lim-tarbiyasi xususida suhbatlashamiz. Kamtar, xokisor dugonam Rahima Jo'rayeva Mingbuloq tumanidagi 13-umumta'lim maktabida nemis va ingliz tili fanlaridan qirq yildan buyon dars berib kelmoqda. Albatta, mehnatlari davlatimiz tomonidan munosib taqdirlangan. «Do'stlik» ordeni, «O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan yoshlar murabbiysi» unvoni sohibasi bo'lgan ustoz bir necha kitoblar, jumladan, «Onamning qo'llari», «Tongdagi niyat» va uslubiy qo'llanmalar muallifidir.

Novvoylar oilasida voyaga yetgan Rahima Jo'rayeva qishloq sharoitidagi qiyinchiliklarni ilm bilan yengdi. Ikki nafar o'g'li, qizining o'qishi bilan alohida shug'ullandi. Shogirdlaridan bor bilimni ayamadi. Turli ko'rik-tanlovlar, seminarlar, fan olimpiadalari, musobaqalarda ishtirok etgan o'quvchilari, farzandlari ham o'z navbatida ko'plab yutuqlari bilan uning mehnatlarini oqlashdi.

Opaning katta o'g'li Doniyor bugungi kunda Germaniyadagi yirik kompaniyada, Elyor Yaponiyada faoliyat yuritmoqda. Qizi Zumrad esa maktab o'quvchisi, u ham iqtidori, matematikaga bo'lgan qiziqishi bilan sinfdoshlariga ibrat bo'lmoqda, ustozlari ishonchini oqlamoqda.

Yaqinda Xalq ta'limi vazirligi saytida Rahima Jo'rayevaning ta'lim uchun o'n million mablag' ajratgani haqida o'qib qoldim. Keyinroq

«Murabbiy» gazetasi orqali «Mulkobod» mahalla fuqarolar yig'inida istiqomat qilayotgan bemorlarga ko'mak, muhtoj oilalarga yordam berayotganidan xabar topdim. Namangan-ga borganimda esa Hasanboy Mamedaliyevning minnatdorligidan boshim osmonga yetdi:

– Mahallamiz ahli Rahima Jo'rayevaning oilasidan behad minnatdor. O'g'illari 17 ta xonadonga elektr simini tortti-

rib berishdi. Shuningdek, «Temir daftar»ga kiritilgan ijtimoiy hi-moyaga muhtoj mahalladosh-larimizga ham ko'mak berib turishadi. Opaning bir odatlari bor: «O'ng qo'ling berganini chap qo'ling bilmasin», degan aqidaga amal qilib, qilgan yaxshiliklarini ko'pning orasida ovoza qilishimizga izn bermaydilar...

Ha, bu kabi ezgu ishlar xalqimiz ko'rinmas yovdek kelgan koronavirus infeksiyasini yengish uchun bir tan-u bir jon bo'lib kurashayotgan ayni sinovli kunlarda ko'ngillarni ko'taradi, poklaydi.

1-oktyabr – O'qituvchi va murabbiylar kuni arafasida Rahima opa 1-sinfda o'qitgan o'qituvchisi Buzahro Toshboltayevani yo'qlab bordi, ustoz ustozidan duo oldi, ruhan kuch-quvvat oldi. So'ng, viloyatdagi «Mehribonlik uyi»ga borib, u yerdagi tarbiyalanuvchilarga o'quv qurollari tarqatdi. Ustozlarni bayram bilan tabriklab, qilgan ezgu amallaridan bir olam zavq oldi.

Ustoz Rahima Jo'rayeva saxovatpesha inson bo'lgan bobosini ko'p eslaydi:

– Hozir odamlar hashamatli uyi, tilla taqinchoqlari bilan boy hisoblanadi. Avvallari 40 ta qoramoli, qo'rasida qo'yi bo'lgan odamlar badavlat sanalgan. Bobom saxiy boylardan biri bo'lib, hozirgi «Shahand» bozorida har yakshanba kuni saharda 40 kilogramm guruchdan osh damlatib, xalqqa bepul tarqatgan ekanlar...

Demak, saxovatpeshalik Rahima Jo'rayevaga bobomeros fazilat ekan. «O'zbekim ayoli», «Ma'rifatparvar, saxovatli muallim» nomiga munosib shunday ustozlar ko'payaversin.

Aziz o'quvchilar, balki ustozlaringiz orasida Rahima Jo'rayeva kabilar ham bordir. Ular haqida yozing, ezgu amallaridan ibrat oling! Zero, sharqona fazilatlar – karam, saxovat, yaxshilik qilish barchamizga yarashadi.

Mahmuda VALIYEVA,
«Sog'lom avlod uchun»
 ordeni sohibasi

Qissadan hissa shuki, Rahima Jo'rayeva «Tong yulduzi» gazetasiga 2021-yil uchun o'z hisobidan maktab kutubxonasi hamda bir nechta o'quvchilar uchun obuna bo'ldi. Bu an'ana ommalashib, respublikamizga yoyilsa, Rahimaxon opadek ma'rifatli, fidoyi ustozlarning sa'y-harakatlari bilan yurtimizdagi barcha maktab kutubxonalariga o'quvchilarning sevimli nashrlari yetib borsa, ayni muddao bo'lar edi.

INFORMATIONS ABOUT SNAKES

Lesson 45

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

- There are over 3000 kinds of snakes in the world. They are present in every continent except Antarctica.
- Snakes, like other reptiles, are cold-blooded. This means that their body temperature changes in according to the temperature of their environment, unlike warm-blooded animals whose temperature remains constant. Snakes which live in colder climates will therefore hibernate in winter as it would otherwise be too cold for them to survive.
- Snakes cannot bite their food so in order to eat large prey, they will unhinge their jaw to swallow the food whole.
- Snakes can open their mouths up to 150 degrees, allowing them to eat things that are 75-100% bigger than their own size. It has even been known for a snake to burst after eating prey that is too big for its stomach!
- Snakes such as boas and anacondas suffocate their prey by squeezing it to death. Because snakes have a slow metabolism rate, they don't have to eat as often as other animals. The King Cobra can go months without having to eat.
- Snakes use their tongue to smell.
- A snake's skin does not grow with the body the same way it does in humans. Each year, snakes will shed their skins 3-6 times to allow for further growth. This process usually lasts for a few days.
- Some snakes can breathe partially through their skin allowing them to dive deep underwater.
- There are around 700 species of venomous snakes. The venom is used for self-defence and for killing prey.
- Rattlesnakes have a loud rattle on the end of their tail which they use if they feel threatened. Other snakes hiss when they are threatened.

POSSESSIVE ADJECTIVES

my, your, his, her, its, our, their

- The boy likes _____ school.
 Lisa sees _____ mother every day.
 My teacher bring _____ lunch to school.
 The cat eats _____ food quickly.
 I often forget _____ keys.
 You write in _____ book.
 We bring _____ pencils to class.
 The parents always take _____ kids to school.
 John teaches _____ class in the morning.
 Kelly likes to give presents to _____ friends.
 They never do _____ homework.
 Martrin sometimes wears _____ green t-shirt.
 We love _____ school.
 Brain and Sunny play with _____ friends.
 You always wear _____ uniform at school.
 The bird always sleeps in _____ nest.
 Elly always forgets _____ books at home.

BODY PARTS OF WORD SEARCH

Instructions: Find the word in the list below in the grid. Look across for the words. Circle the words. Put a check beside the words in the list when you find them.

Ankle _____	Elbow _____	Hair _____
Arm _____	Eye _____	Hand _____
Back _____	Face _____	Head _____
Chest _____	Finger _____	Knee _____
Ears _____	Foot _____	Leg _____
Mouth _____	Teeth _____	Neck _____
Thigh _____	Nose _____	Thumb _____
Shoulder _____	Toes _____	Stomach _____
Wrist _____		

INPUT OR OUTPUT

Input - information goes into computers.

Output - information comes out of the computers.

Write I for input and O for output for each device.

- _____ 1. Monitor
- _____ 2. Keyboard
- _____ 3. Scanner
- _____ 4. Pen
- _____ 5. Printer
- _____ 6. Mouse
- _____ 7. Speakers
- _____ 8. Camera
- _____ 9. Touchpad
- _____ 10. Headphones

KIM QATRA DURIN TEJAR, YURTIN TAQDIRIN BEZAR

Tabiat bu yer, musaffo osmon, daraxtlar, jonivorlar, zilol suv va toza havo demakdir. Tabiat hodisalari, dov-daraxtlar, o'simliklar, jonivorlar va qushlar tabiat in'omlaridir. Biz bu in'omlarni qanchalik qadrlayapmiz? Afsuski, ko'pincha elektr-energiyasi, suv va tabiiy gaz kabi ne'matlardan noto'g'ri foydalanib, tabiatga ziyon yetkazamiz. Aslida, insonlar tabiat ne'matlarisiz yashay olmaydi. Hattoki taomlarimiz ham ular ko'magida tayyorlanadi. Yaqinda televideniye orqali Qoraqalpog'iston Respublikasining Qo'ng'iro't tumanida ichimlik suvi yo'qligi, bugungi kunda nafaqat u yerda, yurtimizning ba'zi aholi yashaydigan hududlarida ham suv tanqisligi haqida ko'rsatuv bo'ldi, ular ichimlik suvini sotib olishar ekan.

Yodimda bor, bolaligimizda onajonim yilning to'rt faslida ham qo'shni mahalladan suv tashib kelardi. Hozirda hovlimizga suv quvurini o'tkazganmiz. lekin gaz va elektr-energiyasi talab darajasida emas. Onam o'choq yoqib ovqat pishiradi, men esa dars tayyorlaydigan paytimizda chiroq o'chmasin-da, deb turaman. Ba'zi davlatlarda yashaydigan odamlar suvni oltin bahosida sotib oladilar.

Bizda-chi? Ayrim kishilar oqib turgan zilol suvga chiqindi tashlashadi. Balki suvni isrof qilayotganimiz uchun tabiat Orolni quritib, bizdan o'ch olayotgandir?! Ma'lumotlarga qaraganda, 1960-yilda Orol dengizining umumiy maydoni 66,1 ming kvadrat kilometrni, hajmi esa 1083 kub kilometrni tashkil etgan, hajmi jihatidan sayyoramizda 4-o'rinda turgan ekan. Ma'lum vaqt ichida uning hajmi qariyb 11 barobarga, maydoni 4,2 barobardan ziyodga qisqardi. Suv sathi ham 29 metrga pasayib, qirg'oqlari yuzlab kilometrga chekindi. Shu o'rinda Qambar otaning «SUV» nomli she'ri yodimda tushadi.

**Suvdir olamning joni,
Obod umr bo'stoni.
Suv bor joyda yashnar don,
Tandirlarda pishar non.
Kim qatra durin tejar,
Yurtin taqdirin bezar.
Zilol suvi bor Vatan,
Yutuqlarga yor Vatan.**

Suv keltirgan elda aziz, deganlaridek, Urgut shahrimizning chekka qishlog'ida

yashovchi Onaxon muborak Haj safariga bormasdan, yig'ib yurgan pullariga ichimlik suvidan qiynalayotgan mahallaga suv keltirdi. Mahalladoshimiz Hoji Onaxonning o'g'illari Sherzod aka Nazarov o'z mablag'lari hisobiga foydalanishga yaroqsiz bo'lgan 2 ta elektr transformator o'rniga yangilarini o'rnatib berdi va ko'pchilikning duosini olishdi.

Aziz tengdoshlarim, tabiiy boyliklarga boy bo'lgan mana shunday jannatmakon yurtda yashayotganimizdan faxrlanib, bizga in'om etilgan tabiat tuhfaridan oqilona foydalanaylik.

**Salohiddinjon SAYFIYEV,
Samarqand viloyati, Urgut tumanidagi
118-umumta'lim maktabi o'quvchisi**

**Har bir inson bilim olishga, hunar o'rganishga doimo intilib yashaydi.
Hatto o'quvchilik yoshidan biror-bir hunarni mukammal egallab, u
orqali oilasiga, jamiyatga naf keltirishga harakat qilayotgan yoshlari-
miz ham yo'q emas.**

yopgichdan tortib chiroyli liboslar tikishning-da uddasidan chiqishmoqda.

Lola opa Haydarova boshchiligidagi biser to'garagiga qatnaydigan o'quvchilarning ishlari bilan tanishsangiz, ularning mahoratiga qoyil qolmay ilojingiz yo'q.

Ularning oddiygina munchoqdan yasagan san'at asari darajasiga yetgudek buyumlari ko'rgazmaga ko'rk bag'ishlagan, desak, mubolag'a bo'lmaydi.

«OCHIQ ESHIKLAR» KUNI MAZMUNLI O'TDI

Kuni kecha Samarqand shahar «Barkamol avlod» bolalar maktabida o'tkazilgan «Ochiq eshiklar kuni» tadbiri ham aynan hunar o'rganishga bel bog'lagan o'quvchilar uchun o'tkazildi. Nargiza opa Qobilova rahbarligidagi ushbu maktabda bir nechta to'garaklar faoliyat yuritadi. To'qishga qiziqasizmi, marhamat, ushbu to'garak rahbari Nilufar opa Temurovadan bu hunarning sir-asrorlarini bema'lol o'rganishingiz mumkin. Tikish-bichish to'garagi rahbari Farida opa Xudoyorova esa kelgusida tikuvchi bo'lishni orzu qilgan qizlarga bosh-qosh. Ustoz yordamida qizlar choynak

Avaz Xolov rahbarligidagi tabla, childirma kabi zarbli cholg'u asboblari to'garagiga qatnaydigan bolalar chalayotgan doira zarbi yer-u osmonni larzaga keltiradi, go'yo.

– Biz bu yerga mashg'ulotlarimizdan bo'shagan paytimizda biror hunar o'rganish maqsadida kelgan edik. Dizayner va tikuvchilik to'garagi faoliyatiga juda qiziqib qoldik va to'garakdagi tengdoshlarimiz singari xushbichim liboslar tikishni niyat qildik, – deydi Samarqand shahridagi 29- va 63-umumta'lim maktabi o'quvchilari Kamola Topiboldiyeva va Shahzoda Eshonqulova.

Bir so'z bilan aytganda, «Ochiq eshiklar kuni» tadbirida ishtirok etgan o'quvchilar-u ularning otanalari bir olam taassurotlar bilan qaytishgani, shubhasiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA

KITOBBLAR — AQL MANBAI

Bolajonlar qalbida yaxshilik, ezgulik, ona Vatanga muhabbat tuyg'ularini oshirishda aql farzandlari bo'lgan kitoblarning roli katta. Poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi 274-umumta'lim maktabida tashkil etilgan Zamira Ibrohimovaning «Ko'zmunchog'im» kitobi taqdimoti nihoyatda fayzli o'tdi.

Taqdimot tashkilotchilari Dilobar Xojayeva, Muqaddas Abdullayeva, Zebo Hakimova boshchiligida 2-sinf o'quvchilari «Sakramachiq», «Yorug' uy» hikoyalari asosida sahna ko'rinishlari namoyish etishdi. Kitobdagi she'rlardan yod aytishdi. O'quvchilardan Halima Sunnatillayeva, Abdulaziz Ravshanov, Ulug'bek Abdurahmonov, Dilnoza Baxtiyorova, Asalbonu Raufova, Ibrohim Hasanov, Javlonbek Saidrahimovlar faolligi, ijro mahorati bilan barchani o'ziga rom etdi.

– Bugun ilm maskanimizda qo'shaloq bayram bo'ldi, – deydi maktab direktori Shahnoza Rasulova. – Kutubxonachimiz

Yulduz Roziqova o'quvchilar bilan «Kitoblar karvoni»ni kutib oldi. Bolalar qalbining bilimdoni, maktab darsliklariga ertak, hikoyalari kiritilgan ijodkor Zamira Ibrohimova bilan o'tgan kitob taqdimoti, qiziqarli muloqot ikkinchi bayram bo'ldi.

Mahmuda ZOIRXON qizi,
Xalq ta'limi a'lochisi

«KAMALAK»DA NIMA YANGILIK?

Joriy yilning oktyabr oyida «Kamalak» bolalar tashkilotining VI onlayn-rayosat yig'ilishi bo'lib o'tdi. Rayosat o'zi qanday tadbir? Rayosat sevimli tashkilotimizda yil davomida amalga oshirilgan ishlar, yutuq va kamchiliklar yuzasidan mas'ullar tomonidan beriladigan yakuniy hisobotdir. Shuningdek, rayosat yig'ilishida yoshlarning iqtidorini namoyon etadigan va ularni munosib rag'batlantirib boradigan «Kamalak» yulduzlari tanlovining Nizomiga ayrim o'zgartirishlar kiritilib, yangi o'quv yili uchun yangi g'oya va takliflar tatbiq etiladi.

Navbatdagi rayosat yig'ilishi o'zgacha tarzda tashkil etildi. Mutasaddi vazirliklar xodimlari, faol yoshlar va sardorlar ishtirokida qizg'in suhbatlar olib borilib, kun tartibidagi barcha masalalar ko'rib chiqildi hamda ularga atroflicha

2020–2021-o'quv yilida Respublika ittifoq sardori etib qashqadaryolik Marjona Jo'raqulova

Kuni kecha maktabimizda oltin kuzni sharaflab

«KUZ TUHFASI»

nomli bayram ko'rgazmasi bo'lib o'tdi.

Bayram ko'rgazmasi ko'tarinki kayfiyatda bo'ldi. Albatta, bunga Charos Soliyeva, Noila Ebadullayeva, Mohinur Saidova, Xolida Abdazova kabi faol o'qituvchi va sinf rahbarlarining o'z ishiga mas'uliyat bilan yondashib, o'quvchilarni bayramga munosib tayyorlay olganliklari sabab bo'ldi, desak, yanglishmagan bo'lamiz. Bayram dasturida aytilgan she'rlar hamda raqs ijrolari barcha-barchaga o'zgacha xushkayfiyat ulashdi. Tadbir so'ngida o'quvchilar yurtimiz ona tuprog'i qanchalar saxovatli ekanini, uni asrashimiz, ozor bermasligimiz kerakligini anglab yetdilar va hamisha ona Vatanimizga munosib farzand bo'lishga va'da berdilar.

Saida HAYDAROVA,
poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanidagi 71-«A» umumta'lim tarmoq maktabining ma'naviy va ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari

«Kamalak» bolalar tashkilotining VI Onlayn-Rayosat yig'ilishi

yechim topildi. Rayosat yig'ilishining so'nggi daqiqalari quvonchli voqealarga boy bo'ldi. Bir qator faol yoshlar Respublika sardori degan nomga sazovor bo'lishdi. Jumaladan,

koordinatori etib tayinlangan bo'lsa, o'tgan o'quv yili davomida respublika «Kamalak» sardori vazifasida ishlagan Ruxsora Shakirova joriy yildan Markaziy Kengashning sardorlar

tayinlangan bo'lsa, «Kamalak» sardori vazifasi Toshkentlik Islomali Ibrohimovga, «Press klub» yo'nalishi sardorligi esa navoiylik faol yoshlaridan biri Zohid Malikovga topshirildi.

2019–2020-o'quv yilida Respublika ittifoq sardori vazifasida faoliyat olib borgan Boymurod Yunusov bu yil Respublika «Munozara» klubi

masalalari bo'yicha maslahatchi lavozimida ish olib boradigan bo'ldi.

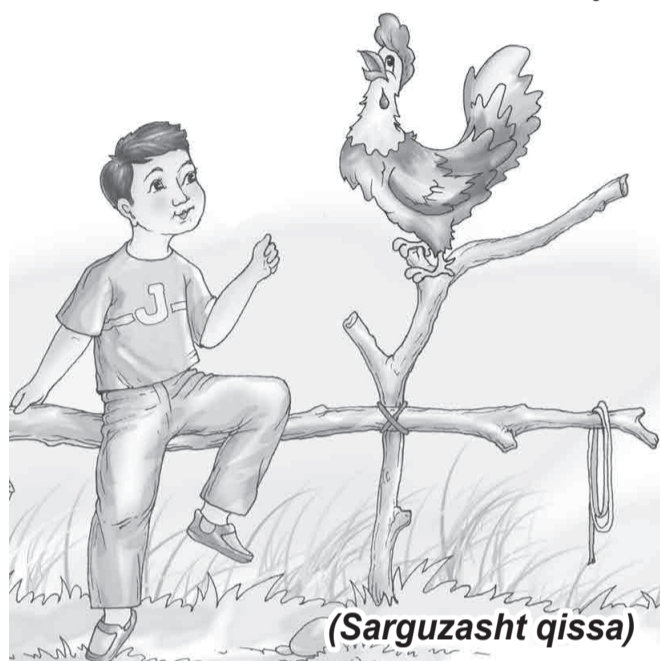
Anglaganingizdek, bu yil «Kamalak» bolalar tashkilotida o'zgarishlar juda katta. Men ulkan marralarni zabt etaman, kelajakda xalqimiz koriga kamarbasta komil inson bo'laman, deya belini mahkam bog'lagan yoshlarning barchasi bizning tashkilotimizda. Siz ham bizning safimizga qo'shiling va kelajagingizni bugundan quring!

Ravshanbek RAISOV,
O'zbekiston yoshlar ittifoqi Namangan viloyat ma'naviy-ma'rifiy va axloqiy ishlar yo'nalishi sardori

(Davomi.
Boshi o'tgan sonda)

Ra'no buvim bu gapdan iyib ketdilar-da: – Mayli, maqtansa bir gap bo'lar. Hozircha bu xo'rozga yaxshilab qaranglar. Xo'pmi?! Biz «Xo'p bo'ladi, buvijon», dedik baravariga. Bozorda xo'rozga yaxshi e'tibor bermagan ekanman. Bo'yi baland, to'shi keng, oyoqlari baquvvat, panja tirnoqlari o'tkir, nihoyatda mag'rur bu xo'roz, ajib chiroyli ham edi. Rangi qizg'ish oq patlarida qandaydir taram-taram to'q qizil

Bahrom AKBAROV,
bolalar yozuvchisi

(Sarguzasht qissa)

BIBIQJONNING JASORATI

yo'llari bo'lib, oyoqlaridagi paypoqlari o'ziga juda yarashgandi.

Biz xo'rozni tomosha qilib turgan paytimizda Kamola singlim bog'chadan kelib qoldi.

– Vuy chiroyliligini... – dedi u shiringina qo'lchalarini xo'rozga cho'zib. – Oti nima, bu bibiqjonni?

– Nima deding? – dedi Matrayim. – Bibiqjon dedingmi? Uni otini sen qo'yding. Uning nomi Bibiqjon.

Xo'roz bu gapni eshitib «biq-biq»lab qo'ydi-da, sal nari ketdi. Nazarimda, bu nom xo'rozga ham yoqqandi.

– Bibiqjon, – dedi Tamtumbov IV. – Seni juda aqli deyishgan edi. Qani, marsh tovuqlaringni oldiga, ularni hovli etagidagi inlaringga olib bor.

Men «Nima qilarkin?» deya xo'rozga qaradim. Xo'roz o'ng qanotini biroz yoydi-da, tovuqlarni «biq-biq»lab bir joyga to'play boshladi. O'nta tovuq bir joyga jam bo'lgach, hovlimizdagi yo'lak bo'ylab in tomon yura boshladi. Xo'roz ortidan saf tortib ketayotgan tovuqlarga tikilganча angrayib qoldik.

Ertasi kun ertalab xo'rozning qichqirig'idan uyg'onib ketdim. Turdim-u, Matmusa tog'am sovg'a qilgan soatga qaradim. To'raqishloq vaqti bilan soat beshta kam besh bo'libdi. Tamtumbov IV she'r yozib o'tirardi.

– Ha, – dedim Tamtumbovga qarab, – ilhom qo'ymadimi?

– Buni qara, – dedi u, – binoyidek she'r yozdim. O'qiyimi?

– O'qiy qol.

*Tong otmasdan oldinroq,
Xo'rozlar shod qichqirar.*

*Qiziq, tong otganini
Ular qayoqdan bilar?*

– *Endi mendan eshit:*

Tongda turib

Shomda botgan,

Ayting quyosh

Qayda yotgan?

Ikkalamiz bir-birimizga shu taxlit she'r o'qib o'tirgandik, hovlimizning etak tomonidan Ra'no buvimning xursand bo'lib gapirayotganlari eshitildi.

– Voy qurib ketmagur-ey. Voy seni qara-ey. Boshqa tovuqlariga ham shunaqa mehribon bo'lsang bo'lmaydimi?

Tamtumbov ikkalamiz nima gap ekan, deb buvimning yonlariga chopib bordik. Buni qarangi, Bibiqjon Nozikoyimni yoniga olib, buvim sochgan jo'xori donlariga boshqa tovuqlarni yaqinlashtirmay turardi. Boshqa tovuqlarga nisbatan chiroyli bo'lgan Nozikoyim (Kamola singlim qo'ygan nom) tantiqlanib, noz bilan donlarni erinchoqlik bilan cho'qib yerdi. Oradan taxminan yarim soatlar o'tdi shekilli, nihoyat Bibiqjon boshqa tovuqlarga ham don yeyishga ruxsat berdi. Shunda ham ikkitasiga. Ulardan keyin boshqa

tovuqlar ham donni shoshib cho'qilay boshlashdi.

– Buni qara, – dedilar buvim. – Bu xo'rozing tushmagur, tovuqlar orasidan uchtasini ajratib, yonida olib yuribdi. Nima topsa, birinchi bo'lib shularga beradi-ya.

– Buvi, – dedi Tamtumbov IV kulib. – Xo'rozlarda ham muhabbat bor ekan-da.

Bu gap buvimga juda yoqib tushdi. Buni kulib yuborganlaridan sezdim.

– Hozirgi zamonning mushtumdek bolalarining aqli balo-da. Buni qara, shuni hech o'ylab ko'rmabman-a, – buvim tizzalariga qo'llarini shapatilab qotib-qotib kulardilar.

Tamtumbov IVning bu gapidan keyin men ham Bibiqjonni kuzata boshladim. Tamtumbov haq bo'lib chiqdi.

ZIYRAK XO'ROZ

Bibiqjon bu uchala tovuqni juda avaylar, hovlidan nima topsa, birinchi bo'lib avval Nozikoyimga berar, keyin ikkitasiga, ortib qolsa boshqalariga ilinardi. Eng qizig'i, biz bergan ovqatlar va hattoki suv ham shu taxlit bo'linardi. Bir kun namozshomdan keyin Kamola va Komila tovuqlarga don berishdi-da, yonimga chopib kelishdi.

– Aka, aka, – dedi Kamola shoshib. – Bibiqjon nimagadir u yoqdan-bu yoqqa tipirchilab, inida jim turmayapti.

– Nega?

– Bilmadik, – dedi Komila chiroyli ko'zlarini kattaroq ochib. – Balki o'ziz xabar olarsiz. U sizni gapingizga kiradi...

(Davomi bor)

ONAMDAYIN MUQADDASSAN...

Mangu bo'lding toshbitiklar zabonida,
Sayqal topding Qoshg'ariyning «Devon»ida,
Ulug'landing Xos Hojibning dostonida,
Onamdayin muqaddassan, ona tilim!
Hikmatga boy, xushnafassan, ona tilim!

Seni sevdi, Navoiyni buyuk qilding,
So'z mulkida tanho qilding, suyuk qilding,
Ma'nolaring goh oshkor, goh tuyuq qilding,
Onamdayin muqaddassan, ona tilim!
Hikmatga boy, xushnafassan, ona tilim!

Yurt deb yonding Bobur Mirzo alamida,
Erk deb yonding Cho'lpon tutgan qalamida,
Sharaf topding bugun turkiy olamida,
Onamdayin muqaddassan, ona tilim!
Hikmatga boy, xushnafassan, ona tilim!

Xush yoqasan onam aytgan allalarda,
Dilga kirib she'r-u g'azal, yallalarda,
Faxrlandim sendan shunday pallalarda,
Onamdayin muqaddassan, ona tilim!
Hikmatga boy, xushnafassan, ona tilim!

Ona tilim, borliging baxt, Qomusimsan,
Qadri baland, ardoqdagi nomusimsan,
Dovruq yoygan, yorug' yuzim, haq so'zimsan,
Onamdayin muqaddassan, ona tilim!
Hikmatga boy, xushnafassan, ona tilim!

Gavharoy ERGASHEVA,
Andijon tumanidagi 26-umumta'lim maktabining
ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

NASIBAXON

(Jiyanimga)

Jajji qo'llari
Yuzimni silar,
Xafa bo'lganimni
Bir zumda bilar.

Agarda u kulsa
Dunyo kuladi,
Tabassum qilganda
Ko'nglim to'ladi.

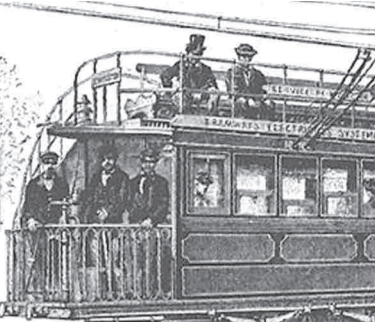
Ilk aytgan so'ziga
Guvohman o'zim,
So'zma-so'z qaytarar
Har bitta so'zim.

Tashlagan qadamin,
Ko'rganda ko'zim,
Baxtli his qilaman
O'shanda o'zim.

Saodat ABDULLAYEVA,
poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi
169-umumta'lim maktabi o'quvchisi

TEST

1. Mexanik soatlar o'rtasrlarda qaysi mamlakatda paydo bo'lgan?

- A) Yevropa;
- B) Fransiya;
- D) Germaniya.

2. Popkorn tayyorlash mashinasi ilk bor qaysi yilda ixtiro qilingan?

- A) 1985-yil;
- B) 1875-yil;
- D) 1885-yil.

3. Nyu-York shahrida ilk osma tramvay liniyasi nechanchi yilda qurilgan?

- A) 1877-yil;
- B) 1866-yil;
- D) 1876-yil.

4. Dastlabki avtobuslar paydo bo'lgan davlatlar qatorini toping.

- A) AQSH, Rossiya, Hindiston;
- B) Angliya, Fransiya, Germaniya;
- D) Xitoy, O'zbekiston, Rim.

5. Nechanchi yilda gazli suv kashf qilingan?

- A) 1787-yil;
- B) 1767-yil;
- D) 1757-yil.

6. Everest tog'ining shakli necha qirrali piramidani eslatadi?

- A) 3 qirra;
- B) 4 qirra;
- D) 5 qirra.

Zuhra NISHONOVA tayyorladi

AJOYIB OLAM

2020-yil bizni odatiy hayotimizni tubdan o'zgartirib yubordi. Endilikda hech qayerga parvoz qilmaydigan samolyotlarda «sayohat» qilish tobora ommalashib bormoqda.

sayohatchi ishtirok etish istagini bildirganlar. Virtual sayohat davomida sayohatchilarda layner Tayvanning so'lim orollariga parvoz qilayotgandek taassurot uyg'otiladi. Bu kabi taas-

PARVOZ YO'NALISHI «HECH QAYOQQA»

Gap shundaki, ko'pgina aviakompaniyalar pandemiya sharoitida daromadlarining katta qismidan ajraldi. Bu vaziyatdan chiqish uchun kompaniyalar mijozlarga virtual sayohat qilish taklifini bermoqdalar. Bu g'oyani birinchilardan bo'lib ilgari surgan aeroport Tayvandagi Sonshahn aeroporti bo'ldi. Eva Air va China Airlines bilan hamkorlikda uyushtirilgan tur ko'pchilik diqqat-e'tiborini tortgan. Lotoreya shaklida o'tkaziladigan virtual sayohat dasturida 7000 dan ortiq ko'ngilli

surat ham buyurtmachilarga arzoniga tushayotgani yo'q. Chipta buyurish, ro'yxatdan o'tish, layner bortidagi tushlik barchasi «sayohatchilarga» 700 dollarga tushmoqda. Kuzatishda davom etamiz. Yil hali yakuniga yetmadi, 2020-yilning esa hali ko'p ajablanarli tuhfalari borligi tayin.

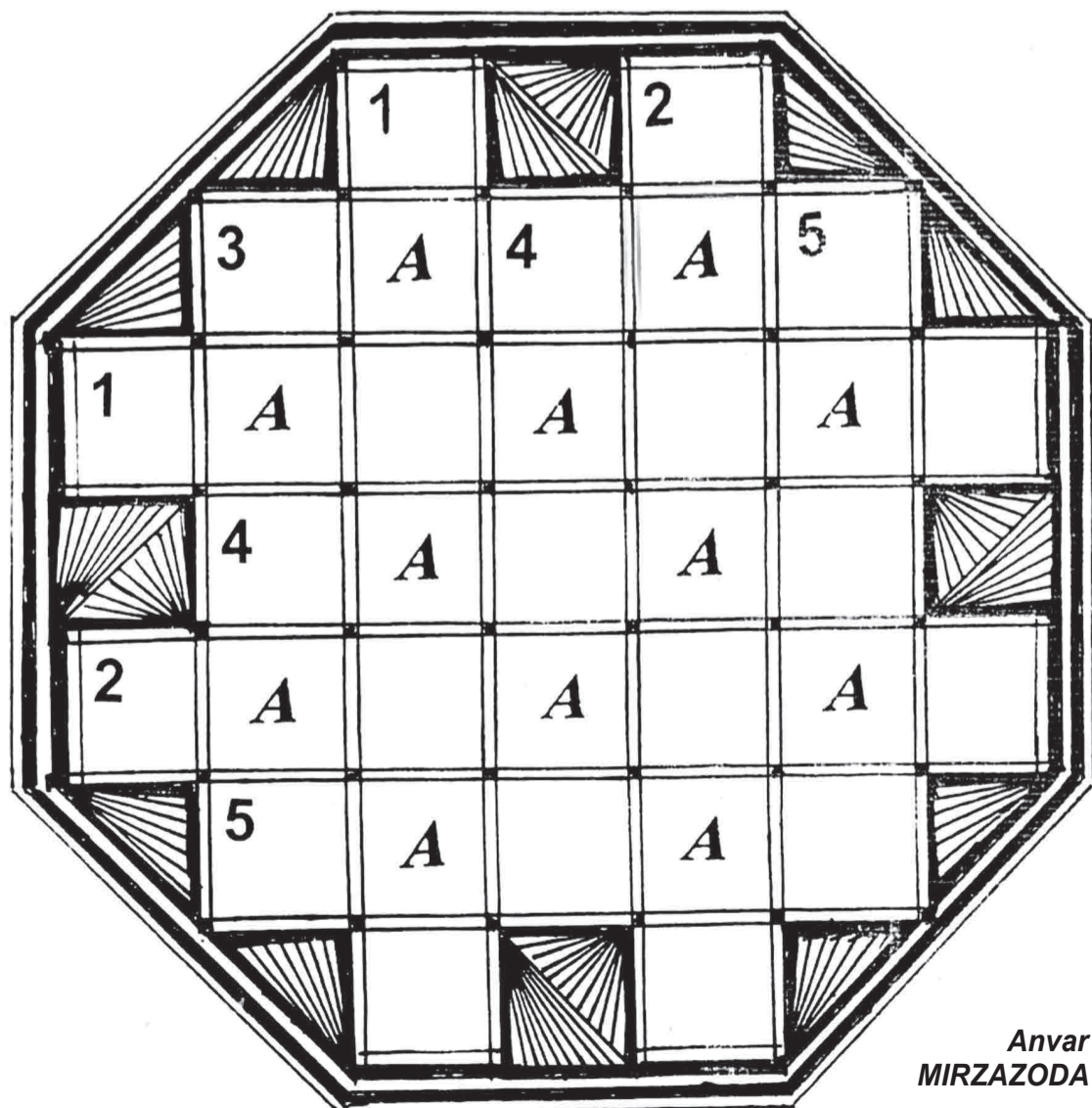
Muhammadsharif FAYZULLAYEV

BO'SH O'TIRMAI, BOSH QOTIR!

SIRLI KROSSVORD

(Javob so'zlari bo'yiga va eniga bir xil yoziladi)

1. O'rmonga kim qaragay, bo'ydor daraxt – ...?
2. Baliqdan shod har qalay, dengiz qushi – ...?
3. Ko'ylaklari xilma-xil, nomi bir xil, yozib bil.
4. Hunarmand mahsuloti, oshxonada ne oti?
5. «Alpomish»dan alp havas, qirg'iz dostoni – ...?

Anvar MIRZAZODA

Pazanda qizga!

Tovuq go'shti proteinlarga boy mahsulot. Bu moddaning inson organizmi uchun nechog'li foyda ekanligini sportchi aka-opalaringiz juda yaxshi bilishadi. Bugun sizlarga tavsiya qilayotgan taomimiz ham turli vitaminlarga boy.

AJOYIB DIPLAMA

Kerakli masalliq: 3 kg tovuq oyoqlari yoki 1 ta butun tovuq (bu katta oila uchun), o'simlik yog'i, ziravorlar (kashnich urug'i, murch, tuz), 1 bosh sarimsoqpiyoz va keragicha kartoshka.

Tayyorlanishi: ish avvalida tovuqni yuvib, nomiga tuzlab, ziravorlaymiz. O'rtas olovda tovuq go'shtini qizartirib olamiz. Keyin kartoshkani ham qizarguncha qovuramiz. So'ngra, har ikkisini qozonga solib, usidan maydalangan sarimsoqpiyoz, tuz, murch solib, so'ngra bir piyola suv solib, past olovga qo'yamiz. Keyin likopchalarda dasturxonga tortamiz.

Yoqimli ishtaha!

NARGIZA tayyorladi

«JIDDIY BOLALAR» OCHIQQCHASIGA GAPLASHADI

Bolaligidanoq radioda faoliyat ko'rsatgan iqtidorli jurnalist bugun yetti yoshdan yetmish yoshgacha bo'lgan barcha teletomoshabinlarga tanilishga ulgurdi. «Mening Yurtim» telekanalining taniqli boshlovchisi, yosh jurnalist Amirxon Umarov bilan bo'lgan suhbatimiz sizga manzur bo'ladi, degan umiddamiz.

1995-yil 25-yanvarda Toshkentda tug'ilgan. Oilada besh nafar o'g'ilning ikkinchisi. Ayni damda O'zbekiston Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universitetining 3-bosqich talabasi. «Muzqaymoq party», «Jiddiy bolalar», «Ochiqqchasiga gaplashamiz» shousi kabi mualliflik dasturlariga ega.

– Amirxonning 7 yoshli chog'larini tasvirlab bering.

– O'zi kichkinagina bo'lishiga qaramay, katta sumkani yelkasiga ilib, dars jadvalida jismoniy tarbiya soati bo'lmasa ham doimo sport formasini, rasm darsi bo'lmasa ham rasm daftarini olib yuradigan, o'quv qurollari, kiyim-kechaklarini har yerda unutilib qoldiradigan Amirxonni eslayman. Bu yoshimda o'ta romantik bola bo'lganman. Bog'chada ham birga tarbiyalangan bir chiroyli qizaloq bilan bir sinfda o'qirdik. Shu qizga yoqish uchun sho'xlik qiladigan, dars davomida unga ko'p qaraydigan Amirxonni yaxshi eslayman...

– Bolalikdagi sevimli mashg'ulotingiz?

– Prokuror bo'lish orzum edi. Bolalikda o'y-xayollarim cheksizligi uchunmi, hamma narsaga qiziqqanman. Qanday sport turi bo'lmasin, barchasi bilan qisqa muddat bo'lsa-da, shug'ullanganman. Gitara, doira kabi cholg'u asboblari, chet tili, rassomchilik to'garaklariga qatnashganman. Bo'sh vaqtim deyarli bo'lmas edi.

– Sehrli chiroq topib ol-sangiz-u, undan jin chiqib: «Uchta tilagingni tila», desa, nima so'ragan bo'lardingiz?

– Agarda bu savolingizni ilgariroq berganingizda, umuman boshqacha javob bergan bo'lardim. Ammo hozir... nima deyishim mumkin?!

Birinci tilagim, yer yuzida suvsizlikdan, ochlikdan aziyat chekayotgan bolalarni har doim to'yib-to'yib chanqoq qondirishlarini, shirindan shirin taomlarni yeyishlarini. Ikkinchi tilagim, hamma dardmand bolalar darddan forig' bo'lib, o'ynab-kulib, yugurib yurishlarini va uchinchi ti-

lagim, «Mehribonlik uyi»dagi bolalarning o'z oilasi, ota-onasi bo'lishini so'ragan bo'lardim.

– Intervyularingizning birida jurnalist bo'lishimni asosiy sababchisi onam, degan ekansiz. Bu qanday bo'lgan?

– Onam 15 yil televideniya rejissor bo'lib ishlagan. Taxminan 5–6 yoshligimda ertalab «Axborot» dasturi tog'ridan-to'g'ri efirga uzatilar edi. Ertalab soat oltalarda onam meni ishga olib ketardi. Ko'rsatuv bo'layotgan vaqtda bir chekkada jimgina o'tirib tomosha qilardim. Milliy tele-radiokompaniyasi kanallarida efirga uzatiladigan bolajonlarga mo'ljallangan barcha ko'rsatuvlarga qatnashib kelardim. Ota-onamga bildirmasdan radioga borganman va «Ke-lajak tongi» radioeshittirishida qatnashganman. O'shanda o'n ikki yosh edim. Maktabda «Tong yulduzi» gazetasini sevib o'qirdim. Tahririyat bilan bog'lanib, men radioda ishlayapman, gazeta-da chiqishni istayman, deb iltimos qilganimda, meni qo'llab-quvvatlab, «Tong yulduzi»-gazetasida chiqarishgan. Bu mening baxtli bolalik damlarimdan esdalik bo'lib qolgan yorqin xotiralarimdan biri.

– «Jiddiy bolalar» ko'rsatuvining muallifi ekanligingizdan xabarimiz bor. Ushbu jaryondagi his-tuyg'ularingiz bilan o'rtoqlashsangiz.

– Bolajonlar bilan ishlash jon-u dilim. «Jiddiy bolalar» ko'rsatuvidan oldin «Chaqa-chum» degan ko'rsatuvim bo'lardi. Ushbu ko'rsatuvga qatnashuvchilar soni ko'paygach, «Jiddiy bola-

lar» ko'rsatuvini tashkil etish haqida o'ylab qolganman. Bunda 200 nafarga yaqin kichkintoylar o'z savollari bilan ishtirok etishadi. Jiddiy bolalar ochiqchasiga gaplashadi va turli shartlarini respublikamizdagi taniqli insonlariga taqdim etishadi. Ularga jiddiy tarzda, xuddi katta odamlar bilan gaplashgandek murojaat qilaman. Bolalardagi qiziqish va ishtiyoqdan zavqlanaman.

– Eslaganingizda, yuzingizga tabassum yuguradigan xotiralardan so'zlab bering.

– Dadamning kasbi harbiy. Ya'ni, polkovnik. Ko'pincha meni o'zlari bilan olib ketardilar. Qish fasli edi. O'shanda qor juda qalin yog'gandi shekilli, yuraman deb qor ichiga botib qolganman. Ancha qidirishgandan so'ng topishgan. Bu voqeani eslab, na kulishimni, va na xafa bo'lishimni bilaman. Qiziqarli voqealar juda ko'p bo'lgan va davom etib kelmoqda.

– «Tong yulduzi»ning o'quvchilariga tilaklaringiz...

– Tonggi yulduzdek yonib, charaqlab, porlab yashashlarini, qimmatli vaqtdan unumli foydalanib, orzularni, maqsadlarni, rejalarini, xohishlarini aniq belgilab olib, kerak bo'lsa, o'n yillik rejalarini oldindan belgilab, maqsad yo'lida shaxdam harakatlanishlarini tilakdoshiman. Ustozlar bilim chashmasidan qonib, ularni savolga tutib, tinimsiz izlanishlarini so'rab qolardim. Axir ustozdan o'tmagan shogird shogird emas, degan naql bor xalqimizda.

**Husan TURSUNOV
suhbatlashdi**

BIZNING TELEGRAM RAQAMIMIZ: (94) 645-90-70

Muassis:

**O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi**

**Bosh muharrir
Feruza ADILOVA**

Gazeta O'zbekiston Respublikasi Prezidenti administratsiyasi huzuridagi axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 0208-raqam bilan 2019-yil 10-iyunda ro'yxatdan o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:

Dilshod KENJAYEV,
Alisher SA'DULLAYEV,
Murtazo SULTONOV,
Feruza JALILOVA,
Ashurali JO'RAYEV,
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir

Axtamqul
KARIMOV

Rassom

Feruzbek
KAMOL o'g'li

Sahifalovchi-dizayner

Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMIU bosmaxonasida chop etildi.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifatli chop etilishiga bosmaxona mas'ul.
Manzilimiz va bosmaxona manzili:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi,
30-uy. Indeks: 100011.
Obuna indeksi: 198.
www.tongyulduzi.uz
e-mail: tongyulduzi1929@umail.uz
telegram: t.me/tongyulduz
Adadi - 1626
Buyurtma - V 4401

Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi. Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxda.
Gazeta haftaning dushanba kuni chop etiladi.
Topshirish vaqti - 18:00
Topshirildi - 18:00
Tel. /faks: (99871) 244-63-08